

Cap sur l'école inclusive
en Europe

Bune Practici

Metoda proiectului – metoda activă de învățare

Trunchi de modul/ **E/ R**

Contact : AURORA LEFTER
Unitatea școlară –C.S.E.I. „Elena Doamna” Focșani România

Website : www.cseielenadoamna.ro

1 Context

Ideea învățării bazate pe proiect a fost lansată de William H. Kilpatrick, prin lucrarea The Project Method (1918). Proiectul este o metodă interactivă de predare-învățare-evaluare, care presupune o micro-cercetare sau o investigare sistematică a unui subiect, cu interes pentru elevi.

Metoda proiectului este fundamentată pe principiul învățării prin acțiune practică, cu finalitate reală (“learning by doing”), ceea ce îi conferă și motivația necesară. Opușă instrucției verbaliste, învățarea prin realizarea de proiecte reprezintă un mod mai cuprinzător de organizare a procesului de învățământ prin care pot fi satisfăcute cerințele unei educații pragmatice, în spiritul acțiunii și independenței în gândire.

Proiectul are un rol extrem de mare în dezvoltarea intelectuală, iar elevii trebuie să fie instruiți să lucreze mai mult în faza proiectivă (pregătirea activităților) decât în faza acțională. În “pedagogia proiectivă modernă” proiectul este înțeles ca o temă de cercetare orientată spre atingerea unui scop bine precizat ce urmează a fi realizat, pe cât posibil, prin îmbinarea cunoștințelor teoretice cu activitatea practică. Pentru aceasta, elevii își aleg sau primesc o temă relativ cuprinzătoare, pe care o realizează în forme variate de studiu, de investigație și de activitate practică, fie individual, fie prin efort colectiv, în echipă. Astfel, proiectul devine concomitent și acțiune de cercetare și acțiune practică, subordonată îndeplinirii unor sarcini concrete de instrucție și educație. Elevul se deprinde astfel să învețe și din cercetare și din activitatea practică, să-și însușească atât procesualitatea științei, cât și conținutul acesteia, raportându-se direct la activitatea practică.

Un mod de a conferi deschidere și viață muncii noastre este și acesta al exercițiului interdisciplinar prin folosirea proiectului ca metodă complementară sau alternativă de evaluare. Acesta oferă elevilor posibilitatea de a demonstra ce știu, dar, mai ales, ceea ce știu să facă, adică să le pună în valoare anumite capacități. Astfel, la clasa a IV-a B de la Școala Gimnazială Gugești, unde sunt integrați doi elevi cu C.E.S., profesorul clasei utilizează frecvent metoda Proiectelor, pentru că a constatat o serie de beneficii pentru întreg colectivul de elevi.

2 Obiective

Obiectivele acestui model de bune practici sunt:

- încurajarea interogării active și a gândirii de nivel superior;
- sporirea încrederii în sine și îmbunătățirea atitudinii cu privire la învățare;
- implicarea în proiecte și asumarea responsabilității în ceea ce privește propriile studii, comparativ cu activitățile de predare-învățare-evaluare tradiționale;
- dezvoltarea unor abilități complexe, cum ar fi abilități de gândire de nivel superior, rezolvare de probleme, colaborarea și comunicarea ;
- implicarea tuturor elevilor în cadrul echipei și valorizarea fiecăruia.

3 Derularea modelului de "Bune practici"

Metoda proiectului a debutat cu parcurgerea unor etape, de la pregătirea acestuia, până la evaluare:

a) Etapa de pregătire a proiectului

Împreună cu elevii, s-au stabilit:

- care este tema proiectului;
- unde se vor desfășura activitățile/acțiunile proiectului;
- care sunt resursele de care au nevoie pentru realizarea proiectului;
- cum vor fi organizate grupele ;
- care este graficul activităților din proiect;
- care sunt produsele finale ale proiectului;
- cum va fi realizată evaluarea, care sunt criteriile de evaluare (discuții, analize pe bază de criterii, chestionare, prezentare orală, portofoliu etc.).

b) Etapa de realizare a proiectului

- elevii au desfășurat activitățile stabilite conform responsabilităților asumate;
- cadrul didactic a monitorizat activitatea fiecărui grup, implicarea fiecărui elev, mai ales a celor cu CES, a oferit sprijin dacă este cazul, astfel încât toate grupurile să poată finaliza proiectul;
- cadrul didactic a constatat cum funcționează grupul, cum colaborează și cooperează elevii, intervenind pentru reglarea disfuncționalităților identificate în planul comunicării și relaționării.

c) Etapa de evaluare

- s-au evaluat produsele finale prezentate de elevi, prin raportare la criteriile stabilite încă din etapa de organizare a proiectului (evaluare făcută de elevi prin interevaluare; evaluare făcută de cadrul didactic);
- evaluarea modului de realizare a proiectului, cu accent pe relaționarea dintre elevi și implicarea celor cu CES pe parcursul proiectului (evaluare făcută de elevi prin autoevaluare individuală și autoevaluarea grupului de elevi; evaluare făcută de cadrul didactic).

Proiectul de evaluare interdisciplinară "[Stefan cel Mare și Sfânt](#)" s-a realizat cu elevii clasei a IV-a, în cadrul orelor de Limba și literatura română, S-a plecat în elaborarea proiectului de la următoarele materiale/activități suport:

- legendele în proză "[Stefan cel Mare și Sfânt și Vrâncioaia](#)" de Al. Vlahuță și "Stejarul din Borzești" de E. Camilar
- legendele în versuri "Daniel Sihastru" și "[Muma lui Ștefan cel Mare](#)" de D. Bolintineanu
- poezia "La înmormântarea lui Ștefan" de Șt.O.Iosif
- cântec popular "Ștefan, Domn!"
- excursia la Suceava (Cetatea de Scaun, Sala tronului, (Mănăstirea Putna - mormântul lui Ștefan)
- vizită la biblioteca școlii (consultarea volumelor ce vizau tema dată)
- desene colective (ilustrarea unor lecturi din cele date suport; benzi desenate)
- compuneri ale elevilor.

Am stabilit, de la început, că evaluarea produsului final se va face prin prezentare orală, liberă de către fiecare grupă. S-a lucrat pe patru grupe cu câte 6 elevi, cu lideri de grupă și cu teme date pentru fiecare grupă.

Timpul de lucru: 3 săptămâni

Temele grupelor:

Grupa I - "Ștefan cel Mare în istoria românilor"

Grupa a II-a - "Portretul fizic și moral al lui Ștefan"

Grupa a III-a - "Figura lui Ștefan cel Mare în literatura română"

Grupa a IV-a - "Pe urmele marelui Ștefan"

Obiectivul general a fost acela de a recapitula, de a aprofunda și a evalua cunoștințele semnificative din viața și activitatea lui Ștefan cel Mare, prin prisma lecturilor studiate și întocmirea unui portofoliu "Ștefan cel Mare și Sfânt". Pentru evaluare am stabilit timpul de lucru de 2 ore, elevii fiind așezați în grupe dispuse astfel încât fiecare să se poată privi în față cu toți ceilalți; să aibă cărți de vizită pe masă și mapa cu produsul final.

Clasa a fost amenajată corespunzător, expunându-se o parte din materialele ilustrative sugestive - create de elevi: planșă cu planul proiectului de evaluare, postere cu vederi, diagrame cu date semnificative sau expresii literare, desene colective reprezentând lecturi studiate, benzi desenate, compuneri, reportaje de excursie, afișe.

Elevii au fost sfătuiți ca, în timpul evaluării proiectului, să pună întrebări celorlalte grupe, să completeze cu alte informații. Pentru fiecare grupă s-a completat o fișă de observație cu descriptori, ca:

-vorbește corect în propoziții;

-prezintă material bogat și edificator, este activ, povestește frumos;

- citește corect, expresiv;

-respectă cerința dată;

-aduce noutăți, este original.

Produsele finale, pentru fiecare grupă au fost:

Grupa I: tablou "Ștefan cel Mare", album de vederi "Ștefan cel Mare în istorie", poster - anii de domnie, lupte importante, ctitorii, locul de veci, fragmente din lecturi istorice scoase de pe Internet (fiecare elev a avut contribuția sa la expoziție), cântecul "Ștefan, Ștefan Domn!"

Grupa a II-a: proză - portretul fizic și moral al domnitorului făcut de cronicarii vremii, poster - expresii din lecturi studiate care argumentează trăsăturile fizice și morale ale lui Ștefan, schemă - trăsături fizice și morale reieșite din lecturile studiate, desene realizate de elevi, individual și colectiv, reprezentând portretul lui Ștefan (copil și domnitor), compuneri.

Grupa a III-a: poster - titluri de lecturi literare ce-l prezintă pe marele domnitor, dramatizare "Daniel Sihastru", benzi desenate, fragmente ilustrate, finaluri de lecturi schimbate, povești ilustrate, expoziție de carte cu prezentarea fiecăreia, cântec "La înmormântarea lui Ștefan" - versuri de Șt. O. Iosif

Grupa a IV-a: reportaje, note de călătorie, itinerar pentru excursii posibile sub genericul dat, rebusuri create de elevi, concurs "Cine știe câștigă" - întrebări posibile.

4/Evaluarea activității

Evaluarea finală s-a făcut pe baza unor descriptori de performanță și cu argumentarea individuală a fiecărui calificativ, lăsând și elevii să-și exprime părerea. S-a dovedit astfel că, proiectul ca metodă alternativă de evaluare interdisciplinară are un real potențial formativ, superior celorlalte metode de evaluare.

Toate materialele au fost prezentate individual sau în grup de către elevi cu mult curaj, cu o coordonare a liderului de grup, punându-i pe elevi în situația de a argumenta pertinent orice afirmație, de a da explicații, de a pune întrebări și nu în ultimul rând, de a face judecăți de valoare. Fiecare elev a fost pus în situația de a

observa atent munca colegilor, de a se autoevalua și de a contribui la întocmirea portofoliului final "Ștefan cel Mare și Sfânt".

S-a remarcat că, folosind această metodă de evaluare interdisciplinară, am pus elevul să caute, să sintetizeze, să asocieze, să compare și nu în ultimul rând, să-și scoată din "cutiuțele" minții lor cunoștințele, indiferent la ce disciplină au fost dobândite. Grupele au rezolvat tema propusă foarte ingenios, folosind o varietate de surse informaționale, cu argumente și suport bine realizat. Lucrând în echipă, elevii cu CES au fost susținuți pe tot parcursul activității, valorizați, ducând la creșterea coeziunii colectivului de elevi. Elevii cu CES au simțit mai intens că aparțin unui grup, că pot rezolva sarcini împreună, comunicând optim cu colegii lor și învățând unii de la alții. Stima de sine a crescut, aspect care a condus îmbunătățirea situației la învățatură.

5/Limite

Proiectul tematic susține individualizarea actului educațional, oferind elevului posibilități multiple și variate de a-și valorifica potențialul de cunoștințe dobândit, modul în care le posedă și modul de expunere.

Produsele finale obținute contribuie la reușita școlară a elevului, la mulțumirea sufletească a lor, a cadrului didactic și a părinților.

Elevul trebuie să învețe să acționeze după ce a gândit în prealabil și să ajungă la concluzia că o activitate proiectată se desfășoară mai rapid, iar greșelile pot fi evitate în mai mare măsură de la început, dacă efortul prealabil de gândire a fost mai mare și mai îndelungat. Analiza unor lucrări ale elevilor (de exemplu, "ciornele" pentru rezolvarea unor probleme) permite observarea a nenumărate încercări, retușări, reluări, greșeli etc. în care s-a investit o mare cantitate de muncă și de timp, tocmai pentru că a lipsit concentrarea asupra unui "plan" de acțiune prealabil.

Centrarea pe activitatea de cercetare și pe cea de colectare a unui ansamblu bogat de informații poate duce la pierderea din vedere a obiectivului sau la incapacitatea de prelucrare și sintetizare a unor informații mult prea diverse; de asemenea, costurile derulării unui proiect pot fi uneori mult mai mari în raport cu beneficiile oferite.

6/Perspective

Realitatea practicii noastre profesionale ne învață că el nu se poate aplica nici permanent, nici pretutindeni, dar utilizarea lui dă frumusețe și viață învățării școlare, fiind și posibilă și necesară. Astfel, metoda proiectelor a fost folosită și la alte discipline, elevii valorizând experiența anterioară.